

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen JTF-rahoitus

- ESR+-tyyppiset hankkeet
- Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistaminen ja jatkokäyttö
- Toimintaympäristön kehittämisavustus
- Elinkeinoelämäverkottuneet tutkimushankkeet
- Yrityksen kehittämisavustus



Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

ESR –tyyppinen rahoitus Pohjois-Pohjanmaalla

25.1.2023

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Rahoituspäällikkö Riitta Ilola



Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi

- Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi on väline, jolla edistetään ilmastoneutraaliin talouteen siirtymistä oikeudenmukaisesti niin, **ettei mikään alue joudu kärsimään murroksesta kohtuuttomasti.**
- Mekanismilla pyritään lievittämään ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen vaikutuksia yhteiskunnassa ja taloudessa. **Tukea kohdistetaan kaikkein haastavimmassa tilanteessa oleville alueille, toimialoille ja työntekijöille.**



Säädöspohjaa

- JTF-asetus (EU) 2021/1056
- Yleisasetus (EU) 2021/1060
- Laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden **rahoittamisesta (757/2021)**
- Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavien **kustannusten tukikelpoisuudesta (866/2021)**

Lait ja asetukset löytyvät **rakennerahastot.fi** -verkkopalvelusta



JTF:n toimeenpano osana Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmaa

- **JTF-toimintalinja: 7** Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi Huom!
sama toimintalinja kaikella JTF-rahoituksella
- **Erytystavoite:** Turpeesta luopumisen alueellisesti
oikeudenmukainen siirtymä Huom! sama erityistavoite ESR- ja EAKR-tyyppisessä
toiminnassa
- **Toimeenpano alueellisten siirtymäsuunnitelmien
kautta** (oikeudenmukaista siirtymää koskeva suunnitelma = siirtymäsuunnitelma)



ESR-tyyppinen toiminta Pohjois-Suomessa

JTF-toimenpiteillä lievennetään turpeen tuotannon ja käytön vähenemisen aiheuttamia **sosioekonomisia** ja ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia.

ESR-tyyppisen toiminnan myöntövaltuudet (2022-2024)

- Pohjois-Pohjanmaa **13,5 milj.€**
 - Lappi **5,7 milj.€**
 - Kainuu **1,5 milj.€**
- ESR-tyyppisen toiminnan **hankehaku käynnistyy arviolta 2-3/2023**



(JTF) ESR-tyyppisen toiminnan kohderyhmät Pohjois-Pohjanmaalla

- Ensisijainen kohderyhmä ovat **turvesektorilta työttömiksi jääneet**, erityiskohteena **nuoret**.
- Toimenpiteitä kohdennetaan **myös muille kohderyhmille** siirtymästä kärsivien alueiden työllisyyden edistämiseksi:
 - työikäinen väestö, työssä olevat, työttömät ja työvoiman ulkopuolella olevat, opiskelijat
 - pk-yrittäjät, työnantajat ja työntekijät.



ESR-tyyppinen toiminta Pohjois-Pohjanmaalla

Uudelleen koulutus ja uusien taitojen hankkiminen:

- Kehitetään joustavia yksilöllisiä koulutuspolkuja
- Kehitetään ajasta ja paikasta riippumattomia kouluttautumismahdollisuuksia
- Kehitetään mahdollisuuksia uuden osaamisen hankintaan
- Tuetaan tutkintojen ja niiden osien suorittamista
- Edistetään yrittäjyyttä ja liiketoimintaosaamista osana koulutusta ja työelämää
- Lisätään koulutuksen työelämävastaavuutta, koulutukseen liittyviä kokeiluja ja etäkoulutusta

Jatkuu seuraavalla sivulla...



ESR-tyyppinen toiminta Pohjois-Pohjanmaalla

Uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen jatkuu...

- Tuetaan työttömyyden tai konkurssin vuoksi vaikeaan tilanteeseen joutuneiden henkilöiden **työ- ja toimintakyvyn** ylläpitämistä ja parantamista.
- Edistetään moniammatillisten verkostojen hyödyntämistä ja tuen saamista **syrjäytymisriskissä olevien henkilöiden ohjaamiseksi koulutukseen ja työmarkkinoille.**
- Tukitoimenpiteitä voidaan suunnata myös sosiaalisen osallisuuden edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn



ESR-tyyppinen toiminta Pohjois-Pohjanmaalla

Turvesektorin yrittäjien ja muiden turvesektorin toimijoiden osaamisen ja valmiuksien kehittäminen mm. puunkorjuun ja turvesoiden ennallistamisen aloilla uuden liiketoiminnan mahdollistamiseksi:

- Lisätään turvesektorin yrittäjien ja henkilöstön valmiuksia ja osaamista työllistyä uusille liiketoiminta-alueille ja korvaaviin työllisyysmahdollisuuksiin.
- Räätelöidään työmahdollisuuksia erityisen haastavassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille.
- Tuetaan yrittäjien ja henkilöstön muutosvalmennusta, ml. muutosjohtamistaidot.
- Tarjotaan tukea uuden liiketoiminnan kehittämiseen ja yrityksen perustamiseen
- Tarjotaan asiantuntijapalveluita, vertaistukea, valmennusta ja muuta ryhmätoimintaa, joka auttaa sopeutumaan tilanteeseen ja löytämään uusia ratkaisuja.
- Tuetaan osallisuutta ja toimintakykyä.



JTF ESR-tyyppisen toiminnan jatkuva hankehaku käynnistyy arviolta helmi-maaliskuussa 2023

Lisätietoja:

www.rakennerahastot.fi

ELY-keskuksen rahoitusasiantuntijat Oulussa

Päivi Jaakola, p. 0295 038 225

Ville Mehtälä, p. 0295 038 230

Taina Viitasalo, p. 0295 038 219

Henri Helander, p. 0295 038 221 (valtakunnalliset ESR-hankkeet)

Anne-Maaria Kurvinen, p. 0295 038 228 (valtakunnalliset ESR-hankkeet)

Rahoituspäällikkö Riitta Ilola, p. 0295 038 224



Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistaminen ja jatkokäyttö

Ennallistamisen päätavoite

- ” JTF-toimin ennallistetaan turvetuotantoalueita, jonka ansiosta tuotantoalueiden **päästöt vähenevät** ja ennallistetut **alueet muuttuvat hiilinieluksi**. Samalla luonnon **monimuotoisuus paranee** ja haitalliset **vesistövalumat vähenevät** ennallistetuilla alueilla merkittävästi. ”

Alueellisten suunnitelmien toimenpide 9. *Turvetuotannosta poistuvien soiden ennallistaminen, jälkikäyttö sekä selvitykset ja pilotoinnit niiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista*

- Indikatiivinen kehys **n. 5 %** JTF-rahoituksesta => **4,8 M€**



Mitä toimenpiteitä voidaan rahoittaa?

ENNALLISTAMINEN JA JÄLKIKÄYTTÖ (alla esimerkkejä Pohjois-Pohjanmaan alueellisen siirtymän suunnitelmasta)

- **Ennallistaminen: Tuetaan** turvetuotantoalueiden **ennallistamista vettämällä**, jolloin palautuminen kohti luonnontilaa nopeutuu, vesistöpäästöt vähenevät ja alueet muuttuvat hiilinieluiksi.
- **Jälkikäyttö: Tuetaan** turvetuotantoalueiden **uusien käyttömahdollisuuksien edistämistä** mm. **tuuli- ja aurinkoenergian** tuotantoalueina ja **virkistysalueina (ekoturismi)**. **Tuetaan turvetuotantoalueiden hallitun jälkikäytön kehittämistä sekä turvemaiden päästöjen vähentämistä.**
- **Tutkimus- ja selvityshankkeita** hyödynnetään olosuhteisiin parhaiten soveltuvien toimenpiteiden kartoittamiseksi sekä uusien mallihankkeiden löytämiseksi ja edistämiseksi. **Ennallistaminen ja jälkikäyttö tehdään analyysien perusteella mahdollisimman ilmastoystävällisillä menetelmillä.** Toimenpiteillä tulee olla kasvihuonepäästöjä vähentäviä tai ekosysteemien ja vesistöjen tilaa parantavia vaikutuksia.
- **Tuetaan** turvesoiden **ympäristövaikutusten selvittämistä sekä menetelmien ja ratkaisujen kehittämistä** *turvetuotannon ja -soiden* kasvihuonekaasupäästöjen sekä vesistövaikutuksien pienentämiseksi. **Kehitetään kestävyttä lisääviä tuotantomenetelmiä. Kehitetään maaperän happamuuden hallintaa alueiden jälkikäytössä.**
- **Tuetaan yhteistyötä** yrittäjien, maanomistajien ja tutkimuslaitosten kesken, kenttäkokeiluja ja tuetaan pilottikohteita sekä koulutusta alueiden kunnostamiseen ja jälkitoimiin.

Huomioidaan saastuttaja maksaa-periaate. Suomen ympäristönsuojelulain mukaan turvetuotanto tarvitsee luvan, mutta siihen ei sisälly ennallistamisvelvoitetta eikä jatkokäyttö. Tuottaja vastaa lupavelvoitteiden mukaisista jälkihoitotoimista. Nämä eivät sisällä JTF-rahoituksella rahoitettavia jatkokäyttömuotoja



Lisätietoja antavat

Rahoitusyksikkö:

- Paula Alho 0295 037 284, paula.alho@ely-keskus.fi
- Verna Piirainen 0295 039 063, verna.piirainen@ely-keskus.fi

- Ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue:
- Timo Yrjänä 0400 386593, timo.yrjana@ely-keskus.fi
- Jaana Rintala 0295 038 554, jaana.rintala@ely-keskus.fi

